

ΚΕΙΜΕΝΟ -

Γιοχάνεσμπουργκ 2002 : Συμφωνίες για το Περιβάλλον

Πριν από μία ακριβώς εβδομάδα ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Παγκόσμιας Συνόδου του ΟΗΕ για τη Γη, που έγινε στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής. Η σύνοδος κορυφής ή, όπως ονομαζόταν επίσημα, "Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη¹", ήταν, σύμφωνα με τους διοργανωτές, η πιο σημαντική, η πιο μεγάλη και η πιο πολυδάπανη σύνοδος που έχει γίνει έως τώρα. Στις εργασίες παραβρέθηκαν 150 αρχηγόί κρατών, 40.000-60.000 αντιπρόσωποι κυβερνήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και περίπου 5.000 δημοσιογράφοι.

Ύστερα από έντονες **διαφωνίες** και αρκετές αντιπαραθέσεις, οι σύνεδροι από 190 χώρες κατέληξαν σε μια συμφωνία, ψηφίζοντας να υιοθετηθεί ένα κοινό, παγκόσμιο σχέδιο δράσης, που **επικυρώθηκε** επίσημα από το σώμα της συνόδου, υπό τη μορφή πολιτικής διακήρυξης.

Το σχέδιο αποβλέπει στην καταπολέμηση της φτώχειας και στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά επικρίθηκε για το ότι χαρακτηρίζεται από έλλειψη συγκεκριμένων δεσμεύσεων και χρονοδιαγραμμάτων, έτσι ώστε να είναι πολύ δύσκολη η υλοποίηση των στόχων του.

Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Κόφι Ανάν, χαρακτήρισε επιτυχή την παγκόσμια διάσκεψη, αν και παραδέχτηκε ότι δεν κατόρθωσε να πραγματοποιήσει όλους τους αρχικούς στόχους της. Την αισιοδοξία του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ όμως, δε φαίνεται να συμμερίζονται οι περισσότερες μη κυβερνητικές οργανώσεις που συμμετείχαν στη σύνοδο, όπως η Greenpeace, το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF) κ.ά.

Οι εργασίες της Παγκόσμιας Διάσκεψης στράφηκαν κυρίως γύρω από θέματα που αφορούν την πρόσβαση σε καθαρό νερό, την ενέργεια, το κλίμα, τη φτώχεια, την υγεία, τη γεωργία και τη βιοποικιλότητα². Ανάμεσα στις σημαντικότερες αποφάσεις που ελήφθησαν ήταν, εκτός από άλλες, εκείνες που αφορούν το νερό και την υγιεινή, τη βιοποικιλότητα, το εμπόριο και τη γεωργία.

Συγκεκριμένα, ως προς το νερό και την υγιεινή, αποφασίστηκε, έως το έτος 2015, να αυξηθεί στο διπλάσιο ο αριθμός των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό και σε στοιχειώδη μέσα υγιεινής. Σήμερα ο αριθμός των ατόμων που δεν έχουν πρόσβαση στα βασικά αυτά μέσα ανέρχεται στα 2 δισ., δηλαδή περίπου το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού της Γης. Οι κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν να παρουσιάσουν σχετικά προγράμματα δράσης έως το 2005.

Όπως υπογραμμίστηκε στη σύνοδο, η πρόσβαση στα στοιχειώδη μέσα υγιεινής θα σήμαινε σημαντική μείωση του αριθμού των θανάτων από χολέρα και άλλες ασθένειες. Υπολογίζεται ότι κατά τη διάρκεια των εννέα ημερών της παγκόσμιας συνόδου, 50.000 παιδιά πέθαναν από ασθένειες που σχετίζονται με την έλλειψη των αναγκαίων μέσων υγιεινής.

Στο πρόβλημα της βιοποικιλότητας, η σύνοδος αποφάσισε να μειώσει, όσο το δυνατόν περισσότερο, την **εξαφάνιση** σπανίων ειδών φυτών και ζώων έως το 2010, χωρίς όμως να υπάρξει καταγραφή του τρόπου δράσης προς επίτευξη του σκοπού αυτού. Αποφασίστηκε επίσης να γίνουν προσπάθειες αναβίωσης των αλιευτικών περιοχών και να ιδρυθεί ένα δίκτυο προστασίας των θαλασσών έως το 2012. Επιπλέον, αποφασίστηκε να γίνουν προσπάθειες για την ενίσχυση των κανονισμών που σχετίζονται με την προστασία των δασών και την παράνομη υλοτομία³.

Τέλος, για το εμπόριο και τη γεωργία, προς μεγάλη **ανακούφιση** οικολογικών οργανώσεων και υπουργών Περιβάλλοντος, τροποποιήθηκε τελικά ο όρος της σχετικής συμφωνίας που καθιστούσε απαραίτητη τη συναίνεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) στην **εφαρμογή** μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, στη σύνοδο αποφασίστηκε το άνοιγμα των αγορών των οικονομικά ισχυρότερων κρατών στα αγροτικά προϊόντα από τις πιο φτωχές χώρες.

Οι σύνεδροι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η φτώχεια και η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι θέματα αλληλένδετα⁴ και αποφάσισαν να γίνουν προσπάθειες ώστε να μειωθεί, τουλάχιστον στο ήμισυ, ο αριθμός των 1,2 δισ. ατόμων που σήμερα ζουν με εισόδημα κάτω από ένα δολάριο την ημέρα.

Από τον ημερήσιο τύπο (διασκευή)

¹ Αειφόρος Ανάπτυξη: μοντέλο διαχείρισης των φυσικών οικοσυστημάτων και των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, σύμφωνα με το οποίο η περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα πρέπει να εξασφαλίζει τη διαρκή αξιοποίηση των φυσικών πόρων, να μην προκαλεί δηλ. ανεπανόρθωτη βλάβη στο περιβάλλον υπονομεύοντας το μέλλον των επερχόμενων γενεών, αλλά να επιτυγχάνει τη σταθερή περιβαλλοντική ποιότητα και ισορροπία.

² βιοποικιλότητα ή βιοποικιλία: η ιδιότητα μιας βιοκοινωνίας να έχει πολλά είδη ζώων και φυτών.

³ υλοτομία: η διαδικασία της κοπής των δέντρων του δάσους, του πριονισμού τους σε κατάλληλα μήκη και της μεταφοράς τους στο πριονιστήριο.

⁴ αλληλένδετα: αυτά που συνδέονται μεταξύ τους με σχέση αμοιβαίας εξάρτησης και συνοχής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας μια περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε. (80-100 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. Με ποιες αποφάσεις οι σύνεδροι της Παγκόσμιας Συνόδου του ΟΗΕ αναγνώρισαν ότι "η φτώχεια και η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι θέματα αλληλένδετα"; Να δώσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο 40 περίπου λέξεων.

Μονάδες 10

B2. «Συγκεκριμένα, ως προς το νερό και την υγιεινή . . . σχετίζονται με την έλλειψη των αναγκαίων μέσων υγιεινής».

Ποιοι τρόποι πειθούς χρησιμοποιούνται στο παραπάνω απόσπασμα; Να γράψετε από ένα παράδειγμα.

Μονάδες 5

B3. *διαφωνίες, επικυρώθηκε, εξαφάνιση, ανακούφιση, εφαρμογή :*

Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις να γράψετε από μια δική σας πρόταση. (Οι λέξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιονδήποτε τύπο)

Μονάδες 5

B4. Να εντοπίσετε και να μεταφέρετε στο τετράδιό σας δύο από τις αντιθέσεις που υπάρχουν στο κείμενο.

Μονάδες 5

Γ. Να συντάξετε μια επιστολή, 400-500 λέξεων, η οποία θα απευθύνεται στην Παγκόσμια Σύνοδο του ΟΗΕ στο Γιοχάνεσμπουργκ, λίγο πριν από το Συνέδριο του Σεπτεμβρίου 2002, και στην οποία θα διατυπώνετε τις απόψεις σας για την προστασία των θαλασσών και των δασών.

Πανελλαδικές εξετάσεις Ομογενών, 2002